

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa D. S., D. S., P. S. i A. S.

przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Reasekuracji A.(...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 listopada 2010 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 19 stycznia 2010 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1) odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej powodów: D. S., P. S. i A. S.;**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej w części dotyczącej powódki D. S..**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 19 stycznia 2010 r. Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 9 września 2009 r. w ten sposób, że zasądzoną na rzecz powódki D. S. kwotę 120.000 złotych obniżył do kwoty 70.000 złotych, a zasądzone na rzecz małoletnich powodów D. S., P. S. i A. S. kwoty po 75.000 złotych obniżył do kwot po 50.000 złotych.

Od powyższego wyroku skargę kasacyjną wnieśli powodowie, zarzucając błędną wykładnię art. 446 § 3 k.c. polegającą na nieuwzględnieniu wszystkich okoliczności istotnych dla ustalenia wysokości odszkodowania, w szczególności zmiany w sferze niematerialnej, rzutuającej na sytuację materialną i w konsekwencji określenie wysokości odszkodowania niewspółmiernie nieodpowiedniego i rażąco niewłaściwego. Powodowie

wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku przez zasądzenie tytułem odszkodowania 120.000 złotych na rzecz powódki, a na rzecz małoletnich powodów kwot po 75.000 złotych ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach majątkowych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Małoletni powodowie zaskarżyli wyrok Sądu Apelacyjnego w zakresie obniżenia zasądzonych na ich rzecz kwot z 75.000 złotych do 50.000 złotych. Zatem wartością przedmiotu zaskarżenia dla każdego z małoletnich powodów stanowiła kwota 25.000 złotych, gdyż jest to różnica pomiędzy dochodzoną a zasądzoną na rzecz każdego z nich kwotą. Podstawę prawną dochodzonych przez powodów roszczeń stanowił art. 446 § 3 k.c., który przyznaje każdemu z najbliższych członków rodziny zmarłego poszkodowanego roszczenie odszkodowawcze, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Przyjęcie nawet, że pomiędzy powodami zachodziło współuczestnictwo materialne, o którym mowa w art. 72 § 1 pkt *in fine* k.p.c., nie oznacza, że także na etapie postępowania kasacyjnego ustalenie wartości przedmiotu zaskarżenia następuje poprzez zsumowanie wartości nieuwzględnionych roszczeń wobec wszystkich powodów. Dla oceny dopuszczalności skargi kasacyjnej, ze względu na wymaganą wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.), należy uwzględnić wartość roszczeń dochodzonego przez każdego z powodów oddzielnie, chociażby pomiędzy nimi zachodziło współuczestnictwo materialne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 1997 r., I PKN 65/96, OSNAPiUS 1997, nr 17, poz. 317, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 1997 r., I CKN 31/97, niepubl., postanowienie z dnia 21 marca 1997 r., I PKN 61/97, OSNP 1998, nr 1, poz. 16, uzasadnienie postanowienia z dnia 25 stycznia 2001 r., IV CZ 90/06, niepubl., postanowienie SN z dnia 24 sierpnia 2007 r., I CZ 91/07, niepubl. oraz uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2008 r., III CZP 111/07, Mon. Prawn. z 2009 r. nr 3, str. 151). W orzecznictwie Sądu Najwyższego zwrócono uwagę na to, że na etapie postępowania kasacyjnego skutki procesowe współuczestnictwa materialnego, które nie ma charakteru współuczestnictwa jednolitego bądź koniecznego, zbliżone są do współuczestnictwa formalnego. Na tym etapie postępowania każdy ze współuczestników materialnych ma własne *gravamen* z zaskarżeniu prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji. Dlatego skarga kasacyjna w

części dotyczącej małoletnich powodów podlegała jako niedopuszczalna – według art. 398² § 1 k.p.c. – odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c.

Co do części skargi kasacyjnej dotyczącej powódki D. S. stwierdzić należy, że zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagań przewidzianych dla skargi kasacyjnej w art. 398⁴ § 2 k.p.c. (dotyczących zawarcia w niej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie) może być zatem osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinno odnosić się do przesłanek art. 398⁹ § 1 k.p.c. Skarżąca powinna zatem wskazać jako okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne i uzasadnić dlaczego jest ono istotne, albo że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów i wskazać przepisy wymagające wykładni Sądu Najwyższego i na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości lub przedstawić rozbieżności występujące w orzecznictwie sądów, albo że zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, przy czym należy to wykazać.

Według skarżącej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z uwagi na naruszenie przez Sąd drugiej instancji przepisu art. 446 § 3 k.p.c., poprzez pominięcie szkody o charakterze niematerialnym rzutującej na sferę materialną. Jednakże oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi jedynie wówczas, gdy bez głębszej analizy prawnej wynika zasadność podniesionych w skardze kasacyjnej zarzutów. Wymaga to przedstawienia w skardze kasacyjnej przekonującego wyводу wykazującego taki stan rzeczy uwzględniającego – w przypadku zarzutów materialnoprawnych – ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd odwoławczy. Nie spełnia tego wymogu uzasadnienie wniosku o przyjęcie wniesionej skargi kasacyjnej, w której oczywista zasadność skargi – według skarżącej – polega na uwzględnieniu przez sąd

drugiej instancji, przy ustalaniu wysokości odszkodowania, wyłącznie sfery materialnej. Jednakże okoliczności dotyczące „szkody niemajątkowej” rzutu na wysokość szkody majątkowej doznanej przez powodów została uwzględniona przez Sąd pierwszej instancji, czego nie podważył Sąd Apelacyjny, który stwierdził tylko, iż zasądzone odszkodowanie, wobec bardzo złej sytuacji materialnej powodów, było rażąco wygórowane, co było jedynym powodem obniżenia odszkodowania. Z tej przyczyny nie można uznać, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Dlatego, przy uwzględnieniu, że w sprawie nie zachodzi nieważność postępowania, którą – zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. – Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu, należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w części dotyczącej powódki D. S. (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).